

UZASADNIENIE

Powód B. K. W. G., we wniesionym 19 września 2016 r. pozwie, wniósł o stwierdzenie nieważności uchwały podjętej przez Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników pozwanej spółki Gospodarstwo (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. w dniu 28 kwietnia 2016 r. w sprawie udzielenia zgody na sprzedaż udziałów spółki, a także o zasądzenia od pozwanej kosztów postępowania.

W uzasadnieniu powód wskazał, że posiada w pozwanej spółce 25 udziałów, a mimo tego nie został jako wspólnik poinformowany o Zgromadzeniu Wspólników 28 kwietnia 2016 r. O fakcie podjęcia uchwały powód dowiedział się po dokonaniu wglądu w akta rejestrowe pozwanej 1 września 2016 r. Jednocześnie wyjaśnił, że udziały w spółce nabył od syndyka masy upadłości H.-H. R. (1) w dniu 28 maja 2013 r. Uchwała wyrażająca zgodę na ww. czynność została uchylona wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z 7 marca 2014 r. (VIII GC 319/13), podtrzymanego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 5 grudnia 2014 r. (I ACa 399/14). Orzeczenie Sądu Okręgowego miało charakter konstytutywny, wobec czego – zdaniem powoda – skutki wyroku wywołane zostały ex nunc (zaś przeciwne przyjęcie, że skutki te wywoływane są ex tunc sprawiałoby, że uchylenie uchwał nie różniłoby się od stwierdzenia ich nieważności). Powód podkreślił też, że tak długo jak nie została stwierdzona nieważność umowy sprzedaży zawartej na podstawie uchylonej uchwały, tak długo nie ma podstaw do kwestionowania jego praw udziałowych. Na Zgromadzeniu Wspólników 28 kwietnia 2016 r. i o zwołaniu, którego powód nie został poinformowany uczestniczył tylko jeden udziałowiec X. R. (1), a tym samym podjęta uchwała narusza art. 232, 238 i 239 k.s.h., co uzasadnia żądanie pozwu.

W odpowiedzi na pozew z 22 grudnia 2016 r. pozwana spółka wniosła o jego oddalenie w całości oraz zasądzenie od powoda kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwana wskazała, że 25 listopada 2016 r. Sąd rejestrowy wpisał J.W. (...) spółkę z o.o. jak jedyne go wspólnika pozwanej, uznając, że powód tym wspólnikiem nie był i nie jest. Zatem pozwana nie posiadała obowiązku informowania powoda o Zgromadzeniu Wspólników, w tym o tym z 28 kwietnia 2016 r. Pozwana podniosła zarzut braku legitymacji czynnej powoda jako wspólnika spółki, gdyż zdaniem strony pozwanej na powoda nie przeszły prawa do udziałów w spółce z uwagi na nieważność umowy stanowiącej podstawę tego przejścia. Tym samym powód nie był 28 kwietnia 2016 r. wspólnikiem pozwanej. Pozwana powołała się w tym zakresie na sporządzoną na jej zlecenie opinię prawną, zgodnie z którą wyrok uchylający uchwałę zgromadzenia wspólników spółki z o.o. ma charakter konstytutywny i wywołuje skutek ex tunc, tj. działa z mocą wsteczną, sprawiając, że powstanie sytuacja, jakby nigdy zgody na zbycie udziałów nie udzielono. W konsekwencji powstaje fikcja prawna polegająca na przyjęciu, że zbycie udziałów nigdy nie zostało dokonane, a tym samym powód w niniejszej sprawie nigdy nie stał się wspólnikiem pozwanej spółki.

W toku procesu pozwana spółka zmieniła siedzibę z K. na S..

W wyniku zobowiązania pełnomocnika powoda przez Przewodniczącego do wskazania, której z dwóch uchwał podjętych na NZW w dniu 28 kwietnia 2016 r., a dotyczących wyrażenia zgody na zbycie udziałów, dotyczy żądanie pozwu, w piśmie procesowym z 15 stycznia 2019 r. (k. 447) pełnomocnik wskazał, że wnosi o stwierdzenie nieważności uchwał nr 1 i nr 2 podjętych przez NZW pozwanej spółki z 28 kwietnia 2016 r. w sprawie udzielenia zgody na sprzedaż udziałów spółki. Pismo powyższe, w zakresie pkt. I., zostało potraktowane jako rozszerzenie powództwa.

W odpowiedzi na rozszerzenie powództwa pozwana wniosła o oddalenie rozszerzonego powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania w zakresie rozszerzonego powództwa (k. 465). Pozwana w pełni podtrzymała swoje stanowisko, twierdzenia i wnioski zgłoszone co do dotychczasowego zakresu powództwa, wnosząc o potraktowanie ich jako odnoszących się także do rozszerzonego powództwa. Dodatkowo pozwana podniosła, że powództwo w rozszerzonej części podlegało oddaleniu z uwagi na niedotrzymanie przez powoda zawitego terminu do jego wniesienia. Nawet gdyby przyjąć za powodem, że 1 września 2016 r. powziął

wiadomość o fakcie odbycia się NZW z 28 kwietnia 2016 r., to sześciomiesięczny termin z art. 252 § 3 k.s.h. do zaskarżenia kolejnych uchwał zapadłych na ww. Zgromadzeniu upłynął najpóźniej 1 marca 2017 r. Ponadto protokół rzeczonoego Zgromadzenia załączony został do odpowiedzi na pozew z 22 grudnia 2016 r., doręczonej profesjonalnemu pełnomocnikowi powoda, zatem zwłoka powoda w objęciu zakresem żądania pozwu obu uchwał wyrażających zgodę na zbycie udziałów wynika z winy powoda, a w efekcie przekroczony został prekluzyjny termin.

W związku z wnioskiem pozwanej w piśmie procesowym z 26 marca 2019 r. (k. 479) powód sprecyzował, że przedmiotem pozwu złożonego 19 września 2016 r. była uchwała nr 1 NZW z 28 kwietnia 2016 r., a uchwała nr 2 była przedmiotem rozszerzenia powództwa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 15 lipca 1998 r. przed notariuszem B. S. (1), prowadzącą Kancelarię Notarialną w S., stawili się J. B. (1), H.-H. R. (1) i X. R. (2), którzy oświadczyli, że zawierają umowę spółki z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą Gospodarstwo (...) z siedzibą w K., gmina B.. Przedmiot działalności spółki obejmował m.in. produkcję rolną, leśną, rybną i hodowlaną; przetwórstwo rolno-spożywcze i owocowo-warzywne. Kapitał zakładowy wynosił 5.000 zł i dzielił się na 100 równych i niepodzielnych udziałów po 50 zł każdy. J. B. objął 51 udziałów, H. R. 25 udziałów, a X. R. 24 udziały. Zgodnie z § 10 umowy spółki zbycie udziałów wymaga zachowania formy pisemnej oraz zezwolenia Zgromadzenia Wspólników. Wspólnikom przysługuje prawo pierwszeństwa w nabyciu udziałów wystawionych na sprzedaż. Prawo pierwszeństwa w nabyciu udziałów musi być wykonane w terminie jednego miesiąca od wyrażenia zgody na ich zbycie. W przypadku nieskorzystania z prawa pierwszeństwa nabycia, udziały mogą być zbyte według woli właściciela.

Dowód: akt notarialny z 15.07.1998 r., Rep. A nr (...) k. 288-290v.

Dnia 14 czerwca 2013 r. pełnomocnik X. R. skierował do H.-H. R. (1) e-mail, w którym poinformował go, że skoro zgodnie z porządkami obrad Zgromadzeń Wspólników spółki z o.o. Gospodarstwo (...) i spółki z o.o. Gospodarstwo (...) dokonane ma być przeniesienie jego udziałów, to reprezentowana przez niego X. R. (1) zastrzega sobie wyraźnie prawo do realizowania prawa pierwokupu udziałów H.-H. R. (1) w obu spółkach.

W odpowiedzi e-mail z 15 czerwca 2013 r. H.-H. R. (1) poinformował pełnomocnika X. R., że w związku z wolą skorzystania z pierwszeństwa nabycia udziałów oczekuje w terminie do 24 czerwca 2013 r. na przedłożenie wiążącej oferty w rozbicie na poszczególne spółki. H. R. zażądał także przedstawienia potwierdzenia z niemieckiego banku, że X. R. ma wystarczający kapitał na zakup udziałów, a dokonania płatności oczekiwał do 10 lipca 2013 r. Dodatkowo domagał się cofnięcia przez ojca X. R. wniosku o ogłoszenie jego upadłości.

Odpowiedzi na e-mail z 16 czerwca 2013 r. pełnomocnik X. R. udzielił e#mailem z 17 czerwca 2013 r., w którym wskazał, że kwestia wiarygodności teścia H. R. jest całkowicie odrębną sprawą, a odnosząc się do skorzystania przez X. R. z prawa pierwokupu wskazał, że prawo to jest prawem do przeniesienia na siebie (na uprawnionego do pierwokupu) zawartej już umowy na mocy jednostronnego oświadczenia. Tym samym to H.-H. R. (1) powinien przedłożyć uprawnionej do pierwokupu konkretnych warunków umownych poprzez udostępnienie zawartych porozumień o przeniesieniu udziałów wraz z aneksami i klauzulami uzupełniającymi, a wówczas uprawniona do pierwokupu może podjąć swobodną decyzję czy przystąpi do tej już istniejącej umowy na wynegocjowanych warunkach. Jednocześnie pełnomocnik X. R. wezwał H. R. do przedłożenia wszelkich związanych z przeniesieniem udziałów dokumentów w terminie do 25 czerwca 2013 r.

Dowód: e-mail z 14.06.2013 r. k. 295 z tłumaczeniem przysięgłym k. 489, e-mail z 15.06.2013 r. k. 302-302verte z tłumaczeniem k. 490-491, e-mail z 17.06.2013 r. k. 305-305v. z tłumaczeniem k. 492-493.

W dniu 29 czerwca 2013 r. odbyło się Zgromadzenie Wspólników spółki z o.o. Gospodarstwo (...), na którym podjęto kilka uchwał. Uchwałą (...) wyrażono zgodę na zawarcie umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie udziałów wspólnika H.-H. R. (1) na warunkach według wyboru tegoż wspólnika. Uchwała została podjęta w głosowaniu jawnym

większością 25 głosów, przy 24 głosach przeciw i o wstrzymujących się. Przed głosowaniem nad tą uchwałą wspólnik X. R. (1) zastrzegła skorzystanie z przysługującego jej na mocy umowy spółki prawa pierwszeństwa po zapoznaniu się z warunkami, na jakich zostaną one wystawione na sprzedaż. Podnosiła też, że udziały H. R. jako uzyskane w czasie trwania małżeństwa podlegają rozliczeniu w chwili rozwiązania małżeństwa, a X. R. była wówczas w toku postępowania rozwodowego z H. R..

Dowód: protokół Zgromadzenia Wspólników spółki z o.o. Gospodarstwo (...) z 29.06.2013 r. k. 307-313.

E-mail z 1 lipca 2013 r. H.-H. R. (1), jako prezes spółki Gospodarstwo (...), skierował informację do B. G. o podjęciu przez Zgromadzenie Wspólników uchwały wyrażającej zgodę na zawarcie umowy przewłaszczenia udziałów na zabezpieczenie. Zapewniał też, że niezwłocznie zmiana zostanie zgłoszona do KRS.

Dowód: e-mail z 1.07.2013 r. k. 331z tłumaczeniem k. 495.

W związku z ogłoszeniem upadłości H.-H. R. (1) Sąd Rejonowy w S. (Niemcy) postanowieniem z 1 września 2013 r. (sygnatura akt 580 IN 230/13) ustanowił syndyka jego masy upadłości w osobie adw. B. S. (2).

Dowód: postanowienie Sądu Rejonowego w S. z 1.09.2013 r. z tłumaczeniem k. 58-60 i 61-62.

Wyrokiem z 4 sierpnia 2014 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie (sygn. akt VIII GC 354/13) w sprawie z powództwa X. R. przeciwko Gospodarstwo (...) spółce z o.o. w K. oddalił powództwo o stwierdzenie nieważności uchwał (...), 4 i 7 Zgromadzenia Wspólników Gospodarstwo (...) spółki z o.o. w K. z 29 czerwca 2013 r.; uchylił uchwały (...) i (...) Zgromadzenia Wspólników Gospodarstwo (...) spółki z o.o. w K. z 29 czerwca 2013 r.; zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 4.000 zł tytułem kosztów procesu i zniósł pomiędzy stronami koszty procesu w pozostałym zakresie.

Wyrokiem z 23 kwietnia 2015 r. (sygn. akt I ACa 983/14) oddalił apelację pozwanej od powyższego wyroku i zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 270 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Dowód: wyrok SO w Szczecinie z uzasadnieniem k. 63-75 (333-339), wyrok SA w Szczecinie k. 76 (340).

Wyrokiem z 5 grudnia 2014 r. (sygn. akt I ACa 399/14) Sąd Apelacyjny w Szczecinie oddalił apelację pozwanej Gospodarstwo (...) spółki z o.o. w K. od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z 7 marca 2014 r. (VIII GC 319/13), którym w sprawie z powództwa X. R. uchylona została uchwała (...) zgromadzenia wspólników pozwanej spółki z 14 czerwca 2013 r. o wyrażeniu zgody na zawarcie umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie udziałów wspólnika H. R. (2) na warunkach wg wyboru tego wspólnika.

Dowód: wyrok SA w Szczecinie z uzasadnieniem k. 314-329.

W dniu 29 lipca 2015 r. prof. dr hab. W. P. z (...) sporządził na zlecenie B. S. (2) opinię prawną w sprawie oceny skuteczności zbycia udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością po uchyleniu uchwały zgromadzenia wspólników wyrażającej zgodę na ich zbycie. Opinia została wydana na tle okoliczności faktycznych, w których H.-H. R. (1) zawarł z B. G. umowę, na mocy której dokonano „przewłaszczenia” 10 udziałów H.-H. R. (1) w spółce z o.o. Gospodarstwo (...) oraz 25 udziałów w spółce z o.o. Gospodarstwo (...) na zabezpieczenie wierzytelności B. G. o zwrot pożyczek udzielonych H.-H. R. (1), na zawarcie której Zgromadzenie Wspólników spółki z o.o. Gospodarstwo (...) wyraziło zgodę 14 czerwca 2013 r. uchwałą (...), a Zgromadzenie Wspólników spółki z o.o. Gospodarstwo (...) wyraziło zgodę 29 czerwca 2013 r. uchwałą (...), w oparciu o które B. G. na początku lipca 2013 r. został wpisany w KRS obu spółek jako ich wspólnik, a następnie uchwała (...) została uchylona wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie 7 marca 2014 r. (VIII GC 319/13) prawomocnym z dniem 5 grudnia 2014 r. wraz z oddaleniem apelacji przez Sąd Apelacyjny w Szczecinie (I ACa 399/14), a uchwała (...) została uchylona wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z 4 sierpnia 2014 r. (VIII GC 354/13) prawomocnym z dniem 23 kwietnia 2015 r. w związku z oddaleniem apelacji przez Sąd Apelacyjny w Szczecinie (I ACa 983/14).

Dowód: opinia prawna W. P. z 29.07.2015 r. k. 77-84.

Powód B. G. miał przekonanie, że umowa przewłaszczenia udziałów H.-H. R. (1) na zabezpieczenie z 28 maja 2013 r. jest skuteczna, a tym samym jest on współnikiem spółek, w których przejął udziały, z uwagi na to X. R. (1) nie wykonała prawa pierwokupu, a ponadto został w charakterze współnika wpisany w KRS. To było wystarczające dla powoda, aby podjął decyzję o zaangażowaniu kapitału.

Dowód: zeznania powoda k. 497-499 i k. 500 płyta CD – od 00:21:18 do 00:43:54.

W dniu 28 kwietnia 2016 r. odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki z o.o. Gospodarstwo (...) z siedzibą w K., w którym udział wzięły X. R. (1) posiadająca łącznie 24 udziały w kapitale zakładowym spółki o łącznej wartości nominalnej 12.000 zł oraz B. S. (2) jako syndyk masy upadłości H.-H. R. (1), w której skład wchodzi łącznie 25 udziałów w kapitale zakładowym spółki o łącznej wartości nominalnej 12.500 zł. Przewodniczący, którym wybrany został r.pr. S. S., stwierdził, że na Zgromadzeniu obecny jest cały kapitał zakładowy i nikt z obecnych nie wniósł sprzeciwu, ani co do odbycia Zgromadzenia, ani co do porządku obrad, a zatem zgodnie z art. 240 k.s.h. Zgromadzenia jest zdolne do podejmowania uchwał.

Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników podjęło uchwałę nr 1, zgodnie z którą Zgromadzenie Wspólników wyraziło zgodę na zbycie przez X. R. na rzecz J. W. (...) spółki z o.o. w P. (nr KRS (...)) łącznie 24 udziały o wartości nominalnej 12.000 zł oraz uchwałę nr 2, zgodnie z którą Zgromadzenie Wspólników wyraziło zgodę na zbycie przez B. S. (2) jako syndyka masy upadłości H.-H. R. (1) na rzecz J. W. (...) spółki z o.o. w P. (nr KRS (...)) łącznie 25 udziałów o wartości nominalnej 12.500 zł. Obie uchwały zostały podjęte jednogłośnie.

Na podstawie uchwały (...) NZW powołało B. S. (2) na członka zarządu spółki ze skutkiem na dzień 28 kwietnia 2016 r.

Załącznikami do sporządzonego w języku polskim i w języku niemieckim protokołu Zgromadzenia, były rezygnacje współników z prawa pierwszeństwa w nabyciu udziałów w spółce Gospodarstwo (...) spółce z o.o.

Na Zgromadzeniu Wspólników nie był obecny powód B. G., ani nie został wcześniej o nim zawiadomiony.

Dowód: protokół Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z 28.04.2016 r. k. 85-88; lista obecności k. 89, rezygnacje współników z prawa pierwszeństwa w nabyciu udziałów w spółce k. 90 i k. 91, zeznania powoda k. 497-499 i k. 500 płyta CD – od 00:21:18 do 00:43:54.

Cena sprzedaży udziałów wskazana w umowie z 28 kwietnia 2016 r. została wpłacona na rachunek depozytowy notariusza M. L. 29 kwietnia 2016 r.

Dowód: „anzeige kontoumsätze” z 29.04.2016 r. k. 106.

W dniu 28 kwietnia 2016 r. w S. pomiędzy B. S. (2) - syndykiem masy upadłości H.-H. R. (1) jako „sprzedającym 1” i X. R. jako „sprzedającym 2” a J. W. (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w K. jako „kupującym” zawarta została, w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi, sporządzona w języku polskim i w języku niemieckim, umowę sprzedaży udziałów.

We wstępie do umowy wskazano, że sprzedający są współnikami posiadającymi łącznie 100% udziałów w spółkach, zwanych razem „spółkami celowymi”: Gospodarstwo (...) spółce z o.o. w S. – nr KRS (...) (zwaną (...)) i Gospodarstwo (...) spółce z o.o. w S. – nr KRS (...) (zwaną (...)). Nadto wskazano, że sprzedający 1 posiada 25 udziałów w kapitale zakładowym GS i 10 udziałów w kapitale zakładowym GK, natomiast sprzedający 2 posiada 48% udziałów w kapitale zakładowym GS oraz 22,5% w kapitale zakładowym GK, z kolei GS posiada 52,5% udziałów w kapitale zakładowym GK, przy czym udziały GS w GK nie są przedmiotem umowy i pozostają w GS. Dalej zaznaczono, że pomiędzy sprzedającym 1 i B. G. wpisanym obecnie w KRS jako posiadacza 25 udziałów w GS i 10 udziałów w GK toczy się postępowanie w sprawie ustalenia prawa do rozporządzania udziałami, gdyż sprzedający 1 jako syndyk masy upadłości H.-H. R. (1) (poprzedniego właściciela wyżej wymienionych udziałów) podnosi, że przeniesienie tych udziałów z H.-H. R. (1) na B. G. jest nieważne/zaskarżalne i uważa, że jest jedynym podmiotem uprawnionym do rozporządzania wyżej

wymienionymi udziałami. Wskazano także, że kupujący zamierza nabyć od sprzedających 100% udziałów w spółkach celowych, zwanych dalej „udziałami”, a sprzedający zamierzają sprzedać kupującemu udziały wolne od wszelkich obciążeń, pod warunkiem spełnienia się warunków przewidzianych w umowie.

W § 1 umowy wskazano, że sprzedający 1 sprzedaje 25 udziałów w GS o wartości nominalnej 12.500 zł i sprzedający 2 sprzedaje 24 udziały w GS o wartości nominalnej 12.000 zł na rzecz kupującego, który udziały te kupuje, nadto sprzedający 1 sprzedaje 10 udziałów GK o wartości nominalnej 12.500 zł i sprzedający 2 sprzedaje 9 udziałów w GK o wartości nominalnej 11.250 zł na rzecz kupującego, który udziały te kupuje. Sprzedający potwierdzili też, że rezygnują z ewentualnych praw pierwokupu i praw do przyłączenia się do sprzedaży przysługujących im na podstawie umów spółki spółek celowych. W § 1 ust. 3 wskazano, że zgromadzenia wspólników spółek (...) udzieliły 28 kwietnia 2016 r. zgody na sprzedaż udziałów zgodnie z niniejszą umową. Cenę sprzedaży określono w § 2 umowy, a w § 3 wskazano, że cenę sprzedaży należy niezwłocznie po zawarciu umowy zapłacić na wskazany w § 6 rachunek powierniczy.

W § 6 umowy wskazano, że strony mają zamiar zawrzeć z notariuszem M. L. w D. umowę z rachunku powierniczego, której wzór stanowi załącznik nr 1 do umowy, przy czym warunki wypłaty z rachunku powierniczego miały wynikać z umowy. Zastrzeżono też, że jeżeli do 31 grudnia 2016 r. kupujący nie odstąpi od umowy, to wypłata cen sprzedaży, o których mowa w § 2 umowy nastąpi na wskazane rachunki, z tym, że wypłata tej kwoty nastąpi po przedłożeniu notariuszowi wyroku Sądu Krajowego w H. dotyczącego udziałów (sygn. akt 327 O 41/14), na podstawie którego potwierdzone zostanie uprawnienie sprzedającego 1 do rozporządzania udziałami. Ostatecznie wypłata miała nastąpić na podstawie polecenia stron przedłożonego notariuszowi w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi.

Zgodnie z § 7 umowy własność udziałów miała przejść na kupującego z chwilą całkowitej zapłaty ceny sprzedaży zgodnie z § 2 umowy w wysokości 2.250.000 euro na rachunek powierniczy. Wraz z przeniesieniem własności udziałów na kupującego miały przejść wszystkie inne prawa związane z własnością udziałów, w tym odpowiednie prawa i obowiązki dotyczące przedsiębiorstwa. Nadto bezpośrednio po przeniesieniu udziałów, ale nie później niż w terminie 14 dni roboczych, kupujący miał poinformować spółki celowe o przeniesieniu udziałów zgodnie z art. 187 ust. 1 k.s.h.

W § 8 umowy postanowiono, że sprzedający 1 i sprzedający 2 zapewniają, że nie przysługują im żadne roszczenia wobec spółek celowych, a także, że rezygnują z dochodzenia jakichkolwiek przyszłych roszczeń wobec spółek celowych, przy czym nie dotyczy to rezygnacji z roszczeń o wydanie maszyn rolnych będących własnością sprzedających.

Prawo umownego odstąpienia od umowy regulował jej § 9, w którym wskazano, że z uwagi na postępowanie sądowe, o którym mowa w preambule oraz z uwagi na fakt, że kupujący nie miał możliwości sprawdzenia sytuacji majątkowej i finansowej spółek celowych, zaś sprzedający nie złożyli żadnych zapewnień dotyczących spółek celowych, strony uzgodniły, że kupujący będzie mógł odstąpić od umowy – w przypadku, w którym Sąd Krajowy w H. wyda prawomocny wyrok w sprawie zawisłego sporu w sprawie 327 O 41/14, na mocy którego sprzedającemu 1 nie przysługiwałoby prawo do rozporządzania udziałami będącymi przedmiotem umowy – w terminie 14 dni od dnia dostarczenia wyroku. Zastrzeżono też, że kupujący może skorzystać z prawa do odstąpienia od umowy najpóźniej do 31 grudnia 2016 r., przy czym uprawnienie to będzie nadal przysługiwało kupującemu jeżeli w terminie do 31 grudnia 2016 r. nie zostanie wydany wyrok w sprawie 327 O 41/14. Zaznaczono nadto, że w razie odstąpienia od umowy, kwotę zdeponowaną na rachunku powierniczym należy wypłacić kupującemu.

Dowód: umowa sprzedaży udziałów z 28.04.2016 r. k. 92-105 (7-12).

W dniu 29 kwietnia 2016 r. wspólnik Gospodarstwo (...) spółki z o.o. w S. - J. W. (...) spółka z o.o. w K. (nr KRS (...)), w trybie pisemnym, podjął uchwałę nr 1, którą powołano E. P. na członka zarządu spółki ze skutkiem od 29 kwietnia 2016 r., oraz uchwałę nr 2, którą odwołano H.-H. R. (1) z zarządu spółki ze skutkiem na 29 kwietnia 2016 r. W imieniu J. W. (...) spółki z o.o. pod uchwałami podpisał się E. P..

Dowód: uchwała wspólnika z 29.04.2016 r. k. 52.

Wyrokiem z 12 maja 2016 r., w sprawie 327 O 351/15, Sąd Krajowy w H. rozstrzygnął sprawę z powództwa B. S. (2) jako syndyka masy upadłości H.-H. R. (1) przeciwko B. G. stwierdzając, że oświadczenie H.-H. R. (1) o wyrażeniu zgody z 14 czerwca 2013 r. na przeniesienie 25 udziałów w spółce z o.o. Gospodarstwo (...) z siedzibą w K. (nr KRS (...)) na rzecz pozwanego B. G. jest nieskuteczne, a H.-H. R. (1) pozostaje wspólnikiem i w związku z tym jego nazwisko powinno znajdować się na liście wspólników. W uzasadnieniu wyroku Sąd Krajowy w H. wskazał, że prawnym posiadaczem udziałów w spółce z o.o. Gospodarstwo (...) jest syndyk, a przeniesienie z 28 maja 2013 r. było nieskuteczne w związku z brakiem zgody Zgromadzenia Wspólników i nie zostało ono skutecznie zatwierdzone ani przez uchwałę zgromadzenia wspólników z 14 czerwca 2013 r., ani przez syndyka, a B. G. nie może przeciwstawić się roszczeniu syndyka względną nieskutecznością.

Dowód: wyrok Sądu Krajowego w H. z 12.05.2016 r. k. 107-110 v. z tłumaczeniem k. 111-120.

Postanowieniem z 13 czerwca 2016 r., w sprawie 327 O 255/16, Sąd Krajowy w H. z wniosku Gospodarstwo (...) spółki z o.o. i Gospodarstwo (...) spółki z o.o. przeciwko H.-H. R. (1), poprzez zarządzenie tymczasowe zakazał przeciwnikowi wniosku oświadczenia w jakiegokolwiek formie osobom trzecim - bezpośrednio lub pośrednio - tak jak w załącznikach (...) do wniosku z 10 czerwca 2016 r., że jest on uprawniony do reprezentacji wnioskodawców oraz zakazał mu dokonywania czynności prawnych w ich imieniu. Wskazane w postanowieniu załączniki stanowiły korespondencję spółek (...) podpisywaną przez H.-H. R. (1).

Dowód: postanowienie Sądu Krajowego w H. z 13.06.2016 r. z załącznikami k. 121-130 z tłumaczeniem k. 131-141.

Wyrokiem z 10 sierpnia 2016 r., w sprawie 327 O 255/16, Sąd Krajowy w H. potwierdził tymczasowe zarządzenie z 13 czerwca 2016 r. W uzasadnieniu swojego rozstrzygnięcia Sąd Krajowy powoływał się na uchylenie uchwały (...) i uchwały (...) przez Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z 7 marca 2014 r. i wyrokiem z 4 sierpnia 2014 r. oraz na wyroki Sądu Apelacyjnego oddalające apelacje od tych wyroków, jak również na swój wcześniejszy wyrok z 12 maja 2016 r. w sprawie 327 O 351/16. Wskazał także na dokonanie 28 kwietnia 2016 r. sprzedaży 25 udziałów H.-H. R. (1) w spółce z o.o. Gospodarstwo (...) oraz na dokonanie tego samego dnia sprzedaży jego 10 udziałów w spółce z o.o. Gospodarstwo (...), jak i na odwołanie H.-H. R. (1) z funkcji członka zarządu przez Zgromadzenia Wspólników tych spółek 29 kwietnia 2016 r., o czym H.-H. R. został poinformowany po południu 29 kwietnia 2016 r., gdy pojawił się we wspólnych pomieszczeniach spółek. Sąd Krajowy w oparciu o te okoliczności faktyczne wskazał, że prawnymi posiadaczami udziałów w spółce w chwili ich przeniesienia na J. W. (...) spółkę z o.o. 28 kwietnia 2016 r. byli H.-H. R. (1) i X. R. (1), a przeniesienie udziałów w spółce w celu zabezpieczenia wierzytelności na B. G. zostało już wcześniej wyraźnie uchylone przez polskie sądy, które stwierdziły, że było to sprzeczne z dobrymi obyczajami oraz z umową spółki, zaś uchylenie jest prawomocne, co ma zgodnie z art. 249 § 1 w zw. z art. 254 § 1 k.s.h. bezpośredni wpływ na umowę przeniesienia z 28 maja 2013 r. zawartą pomiędzy H.-H. R. (1) a B. G., do której to umowy zastosowanie znajdowało polskie prawo materialne.

Dowód: wyrok Sądu Krajowego w H. z 10.08.2016 r. k. 142-148 v. z tłumaczeniem k. 149-164.

Zgodnie z informacją odpowiadającą odpisowi aktualnemu z rejestru przedsiębiorców KRS z 19 września 2016 r. dotyczącym Gospodarstwo (...) spółki z o.o. w K. (nr KRS (...)) wspólnikiem, któremu przysługuje 25 udziałów o łącznej wartości nominalnej 12.500 zł był B. G.. Drugim wspólnikiem była X. R. (1) z 24 udziałami o łącznej wartości nominalnej 12.000 zł.

Dowód: informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z rejestru przedsiębiorców KRS pozwanej z 19.09.2016 r. k. 13-16.

Postanowieniem z 7 września 2016 r., w sprawie SZ.XIII Ns-Rej. KRS (...) Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie dopuścił do udziału w sprawie w charakterze uczestnika B. G..

Postanowieniem z 25 listopada 2016 r., w sprawie jak wyżej, Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie, na wniosek Gospodarstwo (...) spółki z o.o. w K., wykreślił w rejestrze przedsiębiorców w dziale 1 rubryce 7 – Dane wspólników B. G. posiadającego 25 udziałów o łącznej wysokości 12.500 zł i X. R. posiadającej 24 udziały o łącznej wysokości 12.000 zł, a następnie wpisał J. W. (...) spółkę z o.o. (nr KRS (...)) jako wspólnika posiadającego całość udziałów spółki, tj. 49 udziałów o łącznej wartości 24.500 zł. W dziale 2 rubryce 1 – Organ uprawniony do reprezentacji podmiotu Sąd Rejonowy wykreślił jako prezesa zarządu H.-H. R. (1), a wpisał E. P. oraz w dziale 2 rubryce 3 – Prokurenci wpisał K. M. jako prokurenta samoistnego.

Postanowieniem z 4 grudnia 2016 r. Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie utrzymał w mocy postanowienie wydane 25 listopada 2016 r. przez Referendarza sądowego w całości i dokonany na jego podstawie wpis określony numerem 21 i dokonany 25 listopada 2016 r. Postanowienie uprawomocniło się 19 grudnia 2016 r.

Dowód: postanowienie SR Szczecin-Centrum w S. z 22 listopada 2016 r. k. 51, postanowienie SR z 25 listopada 2016 r. k. 49-49v. (383-383v.), zaświadczenie o dokonaniu wpisu z 25.11.2016 r. k. 50, postanowienie SR z 4.12.2016 r. k. 384, informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z rejestru przedsiębiorców KRS pozwanej z 22.12.2016 r. k. 53-56.

Wyrokiem z 31 stycznia 2018 r., w sprawie 3 U 134/16, orzekający jako sąd drugiej instancji Hanzeatycki Wyższy Sąd Krajowy w H. oddalił odwołanie B. G. od wyroku Sądu Krajowego w H. z 12 maja 2016 r. (w sprawie 327 O 351/15). W uzasadnieniu Hanzeatycki Wyższy Sąd Krajowy wskazał, że B. G. na mocy umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie należności z 28 maja 2013 r. oraz uchwały wspólników podjętej głosami H.-H. R. (1) 29 czerwca 2013 r. nie stał się wspólnikiem Gospodarstwo (...) spółki z o.o., a H.-H. R. (1) pozostał jej wspólnikiem. Sąd ten zgadzał się również z poglądem, że B. G. w przypadku zawarcia umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie nie może powoływać się na swoją dobrą wiarę, gdyż zawarcie tej umowy nie jest czynnością prawną dokonaną przez spółkę. Hanzeatycki Wyższy Sąd Krajowy podkreślił też, że B. G. - zgodnie z jego własnym twierdzeniem w toku postępowania przed niemieckim sądem - wiedział o przysługującym X. R. prawie pierwokupu oraz o wszczętym wobec H.-H. R. (1) postępowaniu upadłościowym w odniesieniu do jego majątku, jak i o ustanowieniu tymczasowego syndyka. Zdaniem tego Sądu B. G. wiedział o możliwości braku udzielenia niezbędnej zgody przez Zgromadzenie Wspólników, chociażby z tego powodu, że głosami H.-H. R. (1) prawa drugiego wspólnika w osobie X. R. mogą zostać pominięte lub oddanie głosu przez H.-H. R. (1) podlega ograniczeniom wynikającym z prawa upadłościowego. B. G. mógł tym samym liczyć się z tym, że przeniesienie na niego udziałów może być nieskuteczne z powodu braku niezbędnej zgody zgromadzenia wspólników.

Dowód: wyrok Hanzeatyckiego Wyższego Sądu Krajowego w H. z 31.01.2018 r. z uzasadnieniem k. 417-425 z tłumaczeniem k. 396-416.

Wyrokiem z 12 września 2018 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie, w sprawie VIII GC 513/16, oddalił powództwo B. G. przeciwko Gospodarstwo (...) spółce z o.o. w K. o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników z 28 kwietnia 2016 r. w przedmiocie udzielenia zgody na sprzedaż udziałów spółki.

Apelacja powoda B. G. od powyższego wyroku została oddalona przez Sąd Apelacyjny w Szczecinie wyrokiem z 28 lutego 2019 r., sygn. akt I AGa 219/18.

Niesporne, a nadto dowód: wyrok SO w Szczecinie z 12.09.2018 r. z uzasadnieniem k. 385-395v.

Sąd zważył, co następuje:

Ustalając stan faktyczny niniejszej sprawy Sąd opierał się przede wszystkim na dowodach z dokumentów, tym zwłaszcza na wyrokach Sądu Okręgowego i Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, a także na wyrokach sądów niemieckich. Nie znajdując podstaw do ich zakwestionowania. Natomiast bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy pozostawały dokumenty nie ujęte w punkcie 1. postanowienia dowodowego z 9 kwietnia 2019 r. (vide protokół rozprawy, k. 496-497), w tym dowody dotyczące powiązanej z pozwaną spółki z o.o. Gospodarstwo (...). Z tych względów dokumenty te – na podstawie przepisu art. 217 § 3 k.p.c. - zostały pominięte (pkt 3. ww. postanowienia). Jedynie posiłkowe i w istocie marginalne – w świetle treści dokumentów – znaczenie miały zeznania powoda, który

przedstawiał własny punkt widzenia na ważność spornych czynności prawnych, dostarczając wiedzy, choć niejasnej, tylko o dacie dowiedzenia się o spornych uchwałach. Ponieważ okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, w przeważającej mierze niesporne, zostały ustalone w oparciu o dowody z dokumentów, zaś istota rozstrzygnięcia sprowadzała się do oceny prawnej tych faktów, a prowadzony przez strony spór był przede wszystkim sporem co do prawa na tle art. 250 pkt 4 w zw. z art. 252 § 1 k.s.h., art. 182 § 1 k.s.h. i na tle art. 254 § 2 k.s.h., to dowody z zeznań świadków przywołanych przez powoda w piśmie z 30 października 2018 r. zostały pominięte na podstawie art. 217 § 3 k.p.c. (strona pozwana cofnęła wnioski o przeprowadzenie dowodów z zeznań świadków wskazanych w odpowiedzi na pozew).

Powód, po rozszerzeniu powództwa, dochodził stwierdzenia nieważności uchwał nr 1 i nr 2 z 28 kwietnia 2016 r. podjętych przez Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Gospodarstwo (...) spółki z o.o. na podstawie art. 252 § 1 zdanie pierwsze k.s.h., zgodnie z którym osobom lub organom spółki, wymienionym w art. 250, przysługuje prawo do wytoczenia przeciwko spółce powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników sprzecznej z ustawą.

Z kolei zaistnienia przesłanki stwierdzenia nieważności zaskarżonych uchwał powód upatrywał w ich sprzeczności z art. 232, art. 238 i art. 239 k.s.h., bowiem nie został w ogóle zawiadomiony o Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników pozwanej spółki, które odbyło się 28 kwietnia 2016 r. i podjęło zaskarżone uchwały. Fakt niezawiadomienia powoda o rzeczonem zgromadzeniu nie był przy tym sporny w toku postępowania i potwierdziła to strona pozwana.

Przepis art. 232 k.s.h. stanowi, że nadzwyczajne zgromadzenie wspólników zwołuje się w przypadkach określonych w niniejszym dziale lub umowie spółki, a także gdy organy lub osoby uprawnione do zwoływania zgromadzeń uznają to za wskazane. Zgodnie z art. 238 § 1 k.s.h. zgromadzenie wspólników zwołuje się za pomocą listów poleconych lub przesyłek nadanych pocztą kurierską, wysłanych co najmniej dwa tygodnie przed terminem zgromadzenia wspólników. Zamiast listu poleconego lub przesyłki nadanej pocztą kurierską, zawiadomienie może być wysłane wspólnikowi pocztą elektroniczną, jeżeli uprzednio wyraził na to pisemną zgodę, podając adres, na który zawiadomienie powinno być wysłane, a stosownie do § 2 w zaproszeniu należy oznaczyć dzień, godzinę i miejsce zgromadzenia wspólników oraz szczegółowy porządek obrad. W przypadku zamierzonej zmiany umowy spółki należy wskazać istotne elementy treści proponowanych zmian. Wreszcie w myśl art. 239 k.s.h. w sprawach nieobjętych porządkiem obrad nie można powziąć uchwały, chyba że cały kapitał zakładowy jest reprezentowany na zgromadzeniu, a nikt z obecnych nie zgłosił sprzeciwu dotyczącego powzięcia uchwały (§ 1), a nadto wniosek o zwołanie nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników oraz wnioski o charakterze porządkowym mogą być uchwalone, mimo że nie były umieszczone w porządku obrad (§ 2).

Wskazując powyższe przepisy jako naruszone przedmiotowymi uchwałami Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników powód swojej legitymacji czynnej do ich zaskarżenia upatrywał w art. 250 pkt 4 w zw. z art. 252 § 1 k.s.h. jako wspólnik, który nie był obecny na zgromadzeniu z uwagi na wadliwe jego zdaniem, tj. z naruszeniem art. 232, art. 238 i art. 239 k.s.h., zwołanie zgromadzenia wspólników. Jednocześnie zgodnie z art. 252 § 3 k.s.h. prawo do wniesienia powództwa wygasa z upływem sześciu miesięcy od dnia otrzymania wiadomości o uchwale, jednakże nie później niż z upływem trzech lat od dnia powzięcia uchwały. Powództwo w niniejszej sprawie - w zakresie uchwały nr 1 - zostało wniesione 19 września 2016 r., a zatem zarówno przed upływem sześciomiesięcznego terminu do zaskarżenia uchwały od uzyskania o niej wiadomości, jak i przed upływem 3-letniego terminu od jej podjęcia, gdyż uchwałę nr 1 NZW podjęło 28 kwietnia 2016 r. Zatem termin odnośnie uchwały nr 1 został zachowany niezależnie od tego czy powód dowiedział się o jej treści 1 września 2016 r., przeglądając akta rejestrowe (vide uzasadnienie pozwu), czy 18 maja 2016 r. od prokurenta pozwanej spółki, jak twierdzi pozwana w odpowiedzi na pozew. Inaczej natomiast rzecz się ma z uchwałą nr 2, gdyż powództwo o stwierdzenie jej nieważności powód wytoczył skutecznie dopiero w dniu 15 stycznia 2019 r. (k. 452), tj. w dacie nadania pisma będącego rozszerzeniem powództwa w tym zakresie (k. 447). Przyjmując za powodem, że o treści uchwał dowiedział się 1 września 2016 r. to zawity sześciomiesięczny termin upłynął najpóźniej 1 marca 2017 r. przez co jego prawo do zaskarżenia uchwały nr 2 by wygasło, a więc z tych przyczyn powództwo w

tym zakresie podlegałoby oddaleniu. Jednakże w dacie rozszerzenia powództwa nie upłynął jeszcze trzyletni termin liczony od dnia powzięcia uchwały, tj. od 28 kwietnia 2016 r.

Powód utrzymywał, że współnikiem pozwanej spółki stał się skutek zawarcia z dotychczasowym jej współnikiem H.-H. R. (1) 28 maja 2013 r. w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie, na mocy której miało dojść do „przewłaszczenia” 25 udziałów H.-H. R. (1) w pozwanej spółce w celu zabezpieczenia spłaty przez H.-H. R. (1) zaciągniętych dotychczas od powoda pożyczek.

Strona pozwana zakwestionowała legitymację czynną powoda podnosząc, że nie nabył on skutecznie udziałów w pozwanej spółce od H.-H. R. (1), gdyż uchwała (...) Zgromadzenia Wspólników pozwanej spółki z 29 czerwca 2013 r. wyrażająca następczo zgodę, o której mowa w art. 182 § 1 k.s.h., na dokonanie przewłaszczenia na zabezpieczenie udziałów H.-H. R. (1) na powoda została uchylona wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z 4 sierpnia 2014 r. (VIII GC 354/13), który stał się prawomocny wraz z oddaleniem apelacji pozwanej spółki wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 23 kwietnia 2015 r. (I ACa 983/14). Skoro zaś uchwała wyrażająca zgodę na przeniesienie udziałów w pozwanej spółce została uchylona, to nie ma jej w obrocie prawnym, a skoro zgodnie z § 10 ust. 1 umowy spółki zbycie udziałów wymaga zgody zgromadzenia wspólników, to umowa, której skutkiem miało być przeniesienie udziałów H.-H. R. (1) na powoda dotknięta jest bezskutecznością zawieszoną, wobec czego powód nie jest współnikiem pozwanej spółki.

Powód z kolei wobec przyjętej przez pozwaną linii obrony w piśmie z 30 października 2018 r. powoływał się na art. 254 § 2 k.s.h., zgodnie z którym w przypadkach gdy ważność czynności dokonanej przez spółkę jest zależna od uchwały zgromadzenia wspólników, uchylenie takiej uchwały nie ma skutku wobec osób trzecich działających w dobrej wierze. Na tle wskazanego przepisu w okolicznościach niniejszej sprawy powód wywodził, że umowę przewłaszczenia na zabezpieczenie zawarł z H. R. (2) w dobrej wierze (powołując się jednocześnie na jej domniemanie uregulowane art. 7 k.c.), a wobec tego uchylenie uchwały (...) Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników pozwanej spółki z 29 czerwca 2013 r. nie powinno mieć wobec niego skutku jako osoby trzeciej (spoza stosunku spółki) działającej w dobrej wierze. Tym samym powód wywodził, że pomimo prawomocnego uchylenia uchwały wspólników wyrażającej wymaganą § 10 ust. 1 umowy spółki zgodę na zbycie (przewłaszczenie) na powoda udziałów, on nadal pozostaje współnikiem spółki, który udziały nabył na mocy umowy, na której zawarcie zgodę wyrażała uchylona uchwała, bowiem działał w dobrej wierze jako osoba trzecia w stosunku do pozwanej spółki.

Przechodząc do oceny prawnej legitymacji czynnej powoda do wystąpienia z powództwem o stwierdzenie nieważności uchwał nr 1 i nr 2 NZW pozwanej Gospodarstwo (...) spółki z o.o. w S. z 28 kwietnia 2016 r. w pierwszej kolejności trzeba wskazać, że istnienie tej legitymacji po stronie powoda uzależnione jest od tego, czy umowa przewłaszczenia na zabezpieczenie z 28 maja 2013 r. jest skuteczna.

W myśl § 10 ust. 1 umowy pozwanej spółki (...) udziałów wymaga zachowania formy pisemnej oraz zezwolenia Zgromadzenia Wspólników”, natomiast zgodnie z ust. 2 „Wspólnikom przysługuje prawo pierwszeństwo w nabyciu udziałów wystawionych na sprzedaż”. Zawarcie w umowie spółki takiego zastrzeżenia jest zgodne z art. 182 § 1 k.s.h., zgodnie z którym zbycie udziału, jego części lub ułamkowej części udziału oraz zastawienie udziału umowa spółki może uzależnić od zgody spółki albo w inny sposób ograniczyć. Na tym tle w doktrynie i orzecznictwie wskazuje się, że zgoda uregulowana art. 182 § 1 k.s.h. jest zgodą osoby trzeciej, o której mowa w art. 63 § 1 k.c., stanowiącym, że jeżeli do dokonania czynności prawnej potrzebna jest zgoda osoby trzeciej, osoba ta może wyrazić zgodę także przed złożeniem oświadczenia przez osoby dokonywające czynności albo po jego złożeniu. Zgoda wyrażona po złożeniu oświadczenia ma moc wsteczną od jego daty (por. wyrok SN z 29 sierpnia 2013 r., I CSK 713/12, OSNC 2014, Nr D, poz. 65; wyrok SN z 7 września 1993 r., II CRN 60/93, OSNCP 1994/7-8/159; A. Opalski w: red. A. Opalski, Kodeks spółek handlowych. Tom IIA. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Komentarz. Art. 151–226, Warszawa 2018; M. Stanik w: red. Z. Jara, Kodeks spółek handlowych. Komentarz, Legalis 2018). Tym samym niezależnie od tego, który podmiot (organ) jest uprawniony do wyrażenia zgody na zbycie udziału, jego części lub ułamkowej części, zgoda taka jest zgodą osoby trzeciej w rozumieniu art. 63 k.c., a wobec tego zgoda ta może zostać udzielona zarówno przed dokonaniem czynności, jak i po jej dokonaniu, z tym jednak, że do czasu udzielenia zgody czynność taka dotknięta jest

bezskutecznością zawieszoną. Umowa zbycia udziałów, zawarta bez zezwolenia spółki z o.o. (do udzielenia którego właściwe jest zgromadzenie wspólników), stanowi zatem czynność bezskuteczną, i to zarówno wobec spółki, jak i w stosunkach między stronami. Umowa taka może stać się skuteczna dopiero wtedy, gdy stosowne zezwolenie zostanie udzielone (por. wyrok SN z 7 września 1993 r., II CRN 60/93).

Zawarta przez powoda z H. R. (2) umowa przewłaszczenia na zabezpieczenie jego 25 udziałów w pozwanej spółce z 28 maja 2013 r. byłaby zatem dotknięta bezskutecznością zawieszoną do chwili podjęcia przez Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników pozwanej spółki uchwały (...) z 29 czerwca 2013 r. wyrażającej zgodę na zawarcie umowy już tylko z uwagi na to, że umowa została zawarta przed wyrażeniem zgody, a tym samym zgoda Zgromadzenia Wspólników miała mieć charakter następczy. W doktrynie i orzecznictwie wskazuje się przy tym z jednej strony, że jeżeli zgoda może być wyrażona jako potwierdzenie już złożonego oświadczenia woli (co stanowi regułę w świetle art. 63), czynność ma do tego momentu charakter czynności niezupełnej (*negotium claudicans*), co powoduje stan tzw. bezskuteczności zawieszonej (por. uchwała SN z 26 marca 2002 r., III CZP 15/02, OSP 2003/2/18, z głosem aprobusującym Z. Radwańskiego, OSP 2003/2/18 i z głosem krytycznym M. Jasiakiewicza, PPH z 2003 r., Nr 5, s. 53 i n.; M. Safian w: red. K. Pietrzykowski, Kodeks cywilny, t. I, Komentarz. Art. 1-449¹⁰, Warszawa 2018). Zatem istota stanu bezskuteczności zawieszonej sprowadza się do tego, że brak skutków prawnych czynności ma charakter tymczasowy (do momentu potwierdzenia przez osobę trzecią). Stan taki nie może być więc porównywany z nieważnością czynności prawnej, wywołuje on bowiem stan związania stron, uniemożliwiający odstąpienie od umowy. W przypadku bezskuteczności zawieszonej, wywołanej brakiem zgody osoby trzeciej na dokonanie czynności prawnej, druga strona może wyznaczyć termin na udzielenie zgody, po upływie którego staje się wolna, a wobec braku ogólnej regulacji kodeksowej jest w takich sytuacjach uzasadnione stosowanie analogii do przepisów szczególnych *expressis verbis* przewidujących taką możliwość (np. art. 103 § 2, art. 520 k.c.) [por. Z. R., w: (...), t. 2, W. 2008, s. 303; uchwała SN z 26 marca 2002 r., III CZP 15/02, OSNC 2003/1/6 z głosem aprobusującym Z. R. oraz głosem krytycznym M. J., OSP 2003/2/18; M. S. w: red. K. P., Kodeks cywilny, t. I, Komentarz. Art. 1-449¹⁰, W. 2018]. Skutkiem braku zgody, o której mowa w art. 63 § 1 k.c. w zw. z art. 182 § 1 k.s.h. pozostaje tym samym bezskuteczność umowy przenoszącej udziały w spółce z o.o., gdy umowa spółki wymaga dla zawarcia takiej umowy wyrażenia zgody organu spółki jakim jest zgromadzenie wspólników.

Trzeba również zgodzić się z wyrażonym w doktrynie stanowiskiem, że treścią oświadczenia osoby trzeciej jest akceptacja faktu dokonania czynności prawnej, której zgoda dotyczy, zgoda na udział w tej czynności oznaczonych podmiotów, na treść składanych oświadczeń woli, a także na skutki tej czynności, i to zarówno dla osób jej dokonujących, jak i dla osób trzecich oraz samego wyrażającego zgodę (por. R. Majda w: red. P. Księżak, M. Pyziak-Szafnicka, Kodeks cywilny. Komentarz. Część ogólna, LEX 2014, nb. 19). Konieczna jest tym samym w oświadczeniu woli o wyrażeniu zgody przez osobę trzecią na dokonanie czynności prawnej zindywidualizowanie tej czynności prawnej, co jednak nie miało miejsca w przypadku zgody wyrażonej uchwałą (...) z 29 czerwca 2013 r. podjętej przez NZW pozwanej, albowiem uchwała ta wyrażała jedynie „blankietową” zgodę na dokonanie przez określonego wspólnika (tylko jedną stronę) czynności prawnej nazwanej „przewłaszczeniem udziałów na zabezpieczenie” bez konkretyzacji tak drugiej strony czynności prawnej, jak i elementów istotnych jej treści – przeciwnie wręcz, wskazując, że czynność miałaby zostać dokonana na bliżej niesprecyzowanych warunkach według wyboru wspólnika H.-H. R. (1). Tym samym w okolicznościach niniejszej sprawy istniały daleko idące wątpliwości, czy – niezależnie od późniejszego prawomocnego uchylenia uchwały (...) wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z 4 sierpnia 2014 r. (VIII GC 354/13) – wymagana § 10 ust. 1 umowy spółki zgoda z art. 63 § 1 k.c. w zw. z art. 182 § 1 k.s.h. w ogóle kiedykolwiek została wyrażona, a tym samym umowa przewłaszczenia na zabezpieczenie, wskutek której powód miałby się stać wspólnikiem pozwanej spółki, nigdy nie stałaby się prawnie skuteczna.

Niezależnie od powyższych rozważań wskazać również trzeba, że nawet gdyby uchwała (...) w swojej treści spełniała warunki art. 63 § 1 k.c., to i tak z uwagi na wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z 4 sierpnia 2014 r. uchylający wskazaną uchwałę, mający charakter konstytutywny i wywołujący skutek *ex tunc* sprawił, że zaistniał stan taki, jak gdyby uchwała (...) z 29 czerwca 2013 r. nigdy nie została podjęta przez Zgromadzenie Wspólników pozwanej spółki. Przyjęcie, że uchylenie uchwały odnosi zasadniczo skutek *ex tunc*, tzn. skutki prawne uchwały ustają już od dnia jej podjęcia jest przy tym przyjmowany przez przeważającą część doktryny i orzecznictwa (por. wyrok SN z

17 września 1993 r., II CRN 96/93, OSNCP 1994/9/180; M. Chomiuk, w: red. Jara, Kodeks spółek handlowych. Komentarz, Warszawa 2017, Nb 2; W. Popiołek, w: red. Strzępka, Kodeks spółek handlowych. Komentarz, Warszawa 2013, s. 1011; J. Szwaia, w: red. Sołtysiński i in., Kodeks spółek handlowych. Komentarz, t. 3, Warszawa 2013, s. 1530–1531; Rodzynkiewicz, Kodeks spółek handlowych. Komentarz, Warszawa 2013, s. 481). Odmienny pogląd (o skuteczności uchylenia tylko *ex nunc*) wyrażany był na gruncie kodeksu handlowego (pod rządem k.s.h. pogląd taki prezentuje tylko w zakresie stosunków wewnętrznych spółki A. Kidyba, Komentarz aktualizowany do art. 427 k.s.h., LEX). Za poglądem o skuteczności *ex tunc* wyroku uchylającego uchwałę przemawia przy tym m.in. to, że nie można (z uwagi na charakter podstaw do uchylenia wyroku określonych w art. 249 § 1 k.s.h.) generalnie zaakceptować sytuacji, w której – mimo stwierdzenia prawomocnym wyrokiem podstaw do uchylenia uchwały – jej skutki wywierane w okresie poprzedzającym uzyskanie prawomocności przez wyrok miałyby pozostawać w mocy, gdyż taka regulacja faworyzowałaby wspólników ciągnących korzyści z wadliwej uchwały (w szczególności na ich rzecz działałaby przewlekłość postępowania sądowego). Z tych też względów również nie można interpretować rozszerzająco wyjątku na rzecz osób pozostających w dobrej wierze, zawartego w art. 254 § 2 k.s.h. Nadto wskazuje się, że w razie przyjęcia, że w stosunkach zewnętrznych spółki uchylenie uchwały działa tylko *ex nunc*, istnienie art. 254 § 2 k.s.h. byłoby bezprzedmiotowe (por. K. Strzelczyk, w: red. Siemiątkowski, Potrzeszcz, Kodeks spółek handlowych. Komentarz, t. 2, Warszawa 2011, s. 509; M. Rodzynkiewicz, Kodeks spółek handlowych. Komentarz, Warszawa 2013, s. 481; Wiśniewski w: red. Opalski, Kodeks spółek handlowych. Tom IIB. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Komentarz. Art. 227-300, Warszawa 2018).

Na tle powyższych rozważań należało tym samym przyjąć, że powód – z uwagi na wywołanie przez wyrok Sądu Okręgowego z 4 sierpnia 2014 r. (VIII GC 354/13) wobec zaskarżonej uchwały (...) z 29 czerwca 2013 r. Zgromadzenia Wspólników pozwanej spółki skutku jej uchylenia *ex tunc*, a zatem wywołania skutki takiego, jak gdyby uchwała wyrażająca zgodę na zawarcie umowy przewłaszczenia udziałów H.-H. R. (1) na zabezpieczenie, wskutek której powód miałby stać się wspólnikiem pozwanej spółki, nigdy nie została podjęta, a tym samym nigdy nie wyrażono zgody na zawarcie umowy, a co za tym idzie umowa ta pozostaje czynnością prawną dotkniętą bezskutecznością zawieszoną i nie wywołała zamierzonych w niej skutków prawnych, czego logiczną konsekwencją jest to, że powód nie jest i nigdy nie stał się wspólnikiem pozwanej spółki.

Wobec takiego stwierdzenia powód powoływał się na argumentację dotyczącą dokonania przez niego czynności prawnej – zawarcia umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie – w dobrej wierze, wobec czego powinien mieć do niego zastosowanie wyjątek określony art. 254 § 2 k.s.h., zgodnie którym w przypadkach gdy ważność czynności dokonanej przez spółkę jest zależna od uchwały zgromadzenia wspólników, uchylenie takiej uchwały nie ma skutku wobec osób trzecich działających w dobrej wierze. Szczęólnego podkreślenia na tle tego przepisu wymaga z jednej strony to, że stanowi ona *lex specialis* w stosunku do regulacji zawartej w § 1 wskazanej jednostki redakcyjnej (a zatem skuteczności uchylenia uchwały *ex tunc*), a z drugiej dotyczy tylko tych czynności prawnych, które zostały dokonane z osobą trzecią przez spółkę. Skoro zaś zgodnie z zasadami wykładni zakazane jest dokonywanie wykładni rozszerzającej wyjątków (a takim wyjątkiem jest art. 254 § 2 k.s.h.), toteż nie można w sposób rozszerzający wyklądać użytego w analizowanym przepisie pojęcia „spółka” i przyjmować, że przez pojęcie to należy rozumieć także „wspólnika spółki”, jak w toku postępowania utrzymywał powód. Zakazu rozszerzającej wykładni wyjątków nie przekreślają również i względy słusnościowe podnoszone przez część przedstawicieli doktryny w krytyce ścisłej wykładni art. 254 § 2 k.s.h. (por. R. L. Kwaśnicki, Skutki uchylenia uchwały wyrażającej zgodę na zbycie udziałów spółki z o.o., Prawo Spółek z 2008 r., Nr 3, s. 22; S. Sołtysiński, Glosa do wyroku SN z 16 marca 2006 r., III CSK 32/06).

Tym samym czynność zbycia udziałów nie jest czynnością prawną dokonaną przez spółkę, ale czynnością między zbywcą a nabywcą, tj. między wspólnikiem spółki a osobą trzecią, wobec czego art. 254 § 2 k.s.h. nie znajduje zastosowania w przypadku uczynności prawnej dokonanej między wspólnikiem spółki a osobą trzecią (por. K. Strzelczyk w: red. T. Siemiątkowski, R. Potrzeszcz, Kodeks spółek handlowych. Komentarz, t. II, Warszawa 2011, s. 510; A. Rachwał w: red. S. Włodyka, Prawo spółek handlowych SPH, t. 2, Warszawa 2012, s. 818; K. Bielawska, Ochrona osób trzecich w przypadku uchylenia lub stwierdzenia nieważności uchwały walnego zgromadzenia, Glosa z 2010 r., Nr 3, s. 20 i n.). Stanowisko takie wyrażone zostało również w orzecznictwie Sądu Najwyższego (patrz

wyrok z 16 marca 2006 r., III CSK 32/06, OSP 2007/3/31), w którym wskazano, że z brzmienia art. 254 § 2 k.s.h. nie wynika, że hipotezą wypowiedzianej w nich normy są objęte umowy zbycia udziałów przez wspólników, zawarte za zgodą wyrażoną w uchwale wspólników, której nieważność została stwierdzona prawomocnym wyrokiem sądu. Jednocześnie nie ma podstaw do stosowania tych przepisów do wymienionych wyżej umów per analogiam, gdyż wszystkie normy chroniące osoby, które dokonały czynności prawnej w dobrej wierze, są wyjątkami od zasady, że nastąpienie określonych skutków cywilnoprawnych nie zależy od tego, czy i w jakim stopniu osoby zainteresowane tymi skutkami są zorientowane co do warunkujących je elementów stanu faktycznego czynności prawnej; zgodnie z tą zasadą, jeżeli wymagany stan faktyczny zrealizuje się – skutki nastąpią, jeżeli zaś wymagany stan faktyczny nie zrealizuje się – skutki nie nastąpią, choćby zainteresowane osoby były przekonane o ziszczeniu się wymaganego stanu faktycznego (por. wyrok SN z 15 listopada 2002 r., V CKN 1340/00, OSP 2003/11/143).

Norma stanowiąca, że stwierdzenie nieważności uchwały zgromadzenia wspólników, od której zależna jest ważność czynności dokonanej przez spółkę, nie ma skutku wobec osoby trzeciej działającej w dobrej wierze, nie tylko stanowi wyjątek od wspomnianej zasady, lecz różni się także dość znacznie od innych wyjątkowych przepisów chroniących osoby działające w dobrej wierze. Omawiana norma chroni stronę czynności prawnej dokonanej ze spółką, pomimo niespełnienia przesłanki ważności tej czynności, czyli sanuje ważność czynności prawnej przez zastąpienie brakującej przesłanki ważności przekonaniem strony o istnieniu tej przesłanki (jej dobrą wiarą), podczas gdy w prawie cywilnym (prywatnym) w zakresie obrotu prawnego regułą jest ochrona dobrej wiary osoby trzeciej w stosunku do wadliwej czynności prawnej (por. wyrok SN z 24 stycznia 2002 r., III CKN 405/99, OSNC 2002/11/142; wyrok SN z 15 listopada 2002 r., V CKN 1340/00; wyrok SN z 7 maja 2004 r., III CK 563/02, OSNC 2005/5/88; wyrok SN z 16 września 2004 r., IV CK 712/03, OSNC 2005/7-8/143).

W konsekwencji, skoro art. 254 § 2 k.s.h. nie może mieć zastosowania w przypadku powoda w niniejszej sprawie jako dokonującego czynności prawnej nie z pozwaną spółką, ale z jej wspólnikiem, powód nie nabył skutecznie w drodze umowy przewłaszczenie na zabezpieczenie z 28 maja 2013 r. 25 udziałów H.-H. R. (1) w pozwanej spółce, a co za tym idzie nie jest jej wspólnikiem, a zatem nie jest podmiotem, któremu na mocy art. 250 pkt 4 w zw. z art. 252 § 1 k.s.h. przysługuje legitymacja czynna do zaskarżenia uchwały nr 1 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników pozwanej spółki z 28 kwietnia 2016 r. Skoro zatem powód nie ma legitymacji czynnej do wystąpienia z powództwem w niniejszej sprawie, to okoliczność ta była wystarczająca do oddalenia powództwa, o czym orzeczono w punkcie I wyroku.

Dodatkowo należy wskazać za stroną pozwaną, że przesłanka istnienia dobrej lub złej wiary po stronie powoda w chwili nabycia udziałów w Gospodarstwo (...) spółce z o.o. nie ma znaczenia, ponieważ w odniesieniu do umowy nabycia udziałów nie istnieje w polskim porządku prawnym przepis, który umożliwiłby nabycie udziałów w spółce z o.o. od nieuprawnionego w dobrej wierze. Słusznie wskazuje też pozwana, że nie sposób przyjąć, że powód działał w dobrej wierze. Bowiem w dniu, w którym powód podpisywał umowę z H.-H. R. (1), tj. 28 marca 2013 r., nie istniała uchwała Zgromadzenia Wspólników wyrażająca zgodę na zawarcie tej umowy, ponieważ została ona podjęta później, co jest w tej sprawie bezsporne. Skoro umowa spółki dla zbycia udziałów wymagała zgody zgromadzenia wspólników i przyznawała wspólnikom prawo pierwszeństwa, to powód powinien zażądać przedstawienia mu stosownej uchwały oraz dowodów na nieskorzystanie przez wspólników pozwanej z przysługującego im prawa. W rezultacie uznać należy, że powód posiadał pozytywną wiedzę co do braku spełnienia przesłanki wymaganej dla skutecznego nabycia udziałów, co wyklucza możliwość działania przez niego w dobrej wierze. Wiedział on bowiem, że w chwili zawierania umowy ta przesłanka nie została spełniona i nie mógł żywić przekonania co do tego czy stosowna uchwała zostanie prawidłowo podjęta.

Za przyjęciem braku czynnej legitymacji procesowej powoda przekonują też orzeczenia wydane przez sądy w Niemczech. Otóż wyrokiem z 12 maja 2016 r. Sąd Krajowy w H. uznał, że umowa zbycia 25 udziałów w spółce Gospodarstwo (...) zawarta pomiędzy powodem a H.-H. R. (1) jest bezskuteczna, a H.-H. R. pozostał wspólnikiem spółki i powinien być ujawniony na liście wspólników. Orzeczenie to zostało potwierdzone wyrokiem Hanzeatyckiego Wyższego Sądu Krajowego z 30 stycznia 2018 r, który oddalił odwołanie pozwanego, tj. B. G., od wyroku Sądu Krajowego z 12 maja 2016 r. Zgodnie z art. 36 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr (...) z 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i

handlowych – orzeczenia wydane w jednym państwie członkowskim są uznawane w innych państwach członkowskich bez potrzeby przeprowadzania specjalnego postępowania. A zatem skutki prawne wynikające z powyższych orzeczeń Sądów niemieckich mają wprost przełożenie na realia niniejszej sprawy, utwierdzając przekonanie, że powód, m.in. w dacie NZW z 28 kwietnia 2016 r., nie posiadał i nie posiada statusu wspólnika Gospodarstwo (...) spółki z o.o. w S., a tym samym nie jest legitymowany do zaskarżenia uchwał wspólników na tym zgromadzeniu podjętych.

Na brak legitymacji czynnej powoda bez wpływu pozostaje przy tym okoliczność, że w czasie podejmowania zaskarżonej w niniejszej sprawie uchwały powód ujawniony był w rejestrze przedsiębiorców KRS pozwanej spółki jako jej wspólnik pomimo tego, że już 23 kwietnia 2015 r. – wskutek oddalenia wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie (I ACa 983/14) apelacji od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z 4 sierpnia 2014 r. (VIII GC 354/13) – prawomocnie uchylono uchwałę (...) Zgromadzenia Wspólników pozwanej spółki z 29 czerwca 2013 r., stanowiącą warunek konieczny skuteczności przeniesienia na niego udziałów w spółce przez H.-H. R. (1) na mocy umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie z 28 maja 2013 r. O ile zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy KRS domniemywa się, że dane wpisane do Rejestru są prawdziwe, o tyle domniemanie to jest wzruszalne (por. postanowienie SN z 3 lipca 2003 r., I CZ 17/03, OSN 2004/9/137), a dowodem skutecznie wzruszającym to domniemanie jest – w ocenie Sądu – prawomocny wyrok uchylający uchwałę niezbędną dla skuteczności umowy przenoszącej udziały w spółce, która z kolei stanowiła podstawę wpisu.

Co prawda zgodnie z art. 17 ust. 2 ustawy KRS jeżeli dane wpisano do Rejestru niezgodnie ze zgłoszeniem podmiotu lub bez tego zgłoszenia, podmiot ten nie może zasłaniać się wobec osoby trzeciej działającej w dobrej wierze zarzutem, że dane te nie są prawdziwe, jeżeli zaniechał wystąpić niezwłocznie z wnioskiem o sprostowanie, uzupełnienie lub wykreślenie wpisu, to jednak trudno uznać, że osoba uważająca się (zasadnie bądź nie) za wspólnika spółki jest w stosunku do niej osobą trzecią. Przyjąć zatem trzeba, że powód wywodzący, że łączy go stosunek spółki z pozwaną, nie jest osobą trzecią w rozumieniu art. 17 ust. 2 ustawy KRS. Jednocześnie też nie sposób było przyznać powodowi na podstawie art. 17 ust. 2 ustawy KRS legitymacji czynnej do wystąpienia z powództwem w niniejszej sprawie, w sytuacji, w której z przeprowadzonych dowodów – w tym z prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z 4 sierpnia 2014 r. – wprost wynika brak materialnoprawnych podstaw dla przyjęcia, że powód jest wspólnikiem pozwanej spółki – przeciwnie, dowody te (oceniane w świetle art. 254 § 2 k.s.h.) wskazują, że powód wspólnikiem pozwanej spółki nie jest.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zasądzając zwrot kosztów na rzecz pozwanej od powoda jako od strony przegrywającej proces w całości. Na zasadzoną kwotę 1.097 zł złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym (art. 98 § 3 w zw. z art. 99 k.p.c.) w wysokości określonej § 8 ust. 1 pkt 22 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, tj. 1.080 zł, a także opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł.